

לו אחד מאיבריו (164).

ופסולו הוא להקרבה בלבד, ואילו טריפה אסורה אפילו באכילה.

למדנו, שרבי מאיר מבאר דברי רבי אליעזר במקדיש בהמה ואחר כך נטרפה, וכיון שחלה עליה קדושת הגוף, היה עולה על הדעת לומר שמתפיסין עליה בהמת חולין בקדושת תמורה. על כן אמר רבי אלעזר שאינו כן, ואין מתפיסין תמורה עליה.

ואילו המקדיש את הטריפה, לא חלה קדושת הגוף כלל אלא קדושת דמים כמקדיש עצים ואבנים.

הגמרא מביאה מחלוקת אמוראים בדין זה, במקדיש את הטריפה.

אמר שמואל: המקדיש את הטריפה, הרי היא קדושה, וצריכה מום קבוע לפדות עליו, כשאר בהמת קדשים שנפל בה מום (165).

לשון זו "לפדות עליו" משמע שצריכה פדייה, ושמועילה לה הפדייה להתירה. והנה, אף לאחר היתרה בפדייה לא תותר אלא לאכילת כלבים (166) ולא לאכילת אדם, שהרי טריפה היא. ולכן תמהינן:

האם שמע מינה, שסובר שמואל פודין את הקדשים כדי להאכילן לכלבים?! והלא נחלקו בכך תנאים, (167) ואנו פוסקים כסתם

ומקשינן: אמר ליה רב אדא לרבא: וכי כל בעלי מומין חסרון אבר בעלמא הם?! והלא "שרוע וקלוט" כתיב בפרשה של מומין [ויקרא כב], והא הני, הרי השרוע וקלוט, שאבר אחד, כגון רגל, גדול מחברו, או שפרסותיה קלוטות [סגורות], ואין במומין אלו שום "חסרון", ופסולו פסול הגוף הוא והם פסולים להקרבה, ובכל זאת, נכללים הם ב"טוב ברע" ועושים תמורה-

ובמה שונה אלו חמש המקולקלין מ"שרוע וקלוט"?

ומסקינן: אלא, אמר רבא, האמת היא כמו שאמרתי בתחילה: כבהמה טמאה, מה כהמה טמאה דליכא במינה, אף כל דליכא במינה, לאפוקי בעל מום דהא איכא במינה-

מאי אמרת, ומה שהקשית על כך: טריפה נמי איכא במינה?

נתרץ: אף על גב שטריפה דומה לבעל מום בענין "יש במינו" ובכך אינה דומה לבהמה טמאה, מכל מקום, בדבר אחר לא דמיא, אין טריפה דומה לבעל מום, אלא לבהמה טמאה! ובמה? כהמה טמאה אסורה באכילה וטריפה אסורה באכילה, לאפוקי, ובכך היא שונה מבעל מום, דמותר באכילה,

הגוף [מבואר לעיל יא ב], והשיטה עצמו של גירסא זו. ובהערות על השיטה מביא שכגירסא זו משמע בתוס' זבחים 'קיד א ד"ה וקסבר].

166. על שם הקרא [שמות כב] "ובשר בשדה טרפה לא תאכלו לכלב תשליכון אותו".

167. עיין לקמן [ל ב, לא א].

שאינם ממין קרבן כלל, כבהמה טמאה וכעצים ואבנים. ועיין שם ביאורו לגבי רובע ונרבע ונדמה.

164. ועיין רש"ש.

165. השיטה מקובצת מביא גירסא: מיגו דנחתא עליה קדושת דמים נחתא עליה קדושת